

Venn.B. of RPB : geen kwestie van rechtszekerheidsbeginsel

Auteur(s): Stefaan Van
Crombrugge

Editie: 1478 p. 10

Publicatiedatum: 01 juni 2016

Rechtbank/Hof: Cass.

Datum van uitspraak: 26 februari 2016

Venn.B. of RPB : geen kwestie van rechtszekerheidsbeginsel

Iets meer dan een jaar geleden hebben wij in deze kolommen een merkwaardig arrest van het hof van beroep te Brussel over de toepasselijkheid van de vennootschapsbelasting of van de rechtspersonenbelasting op een VZW besproken (Brussel 9 september 2014, [Fisc., nr. 1418, p. 5](#)). Dat is normaal een kwestie van feiten. Maar het hof te Brussel behandelde de zaak volledig aan de hand van het rechtszekerheidsbeginsel : gelet op de vroegere houding van de Administratie, kon een VZW er wettig op vertrouwen dat zij onder de rechtspersonenbelasting viel en niet onder de vennootschapsbelasting.

Wij hebben er toen op gewezen dat het hof te Brussel wel zeer snel en ruw tot een schending van het rechtszekerheidsbeginsel had besloten. Het rechtszekerheidsbeginsel wil dat het recht voorzienbaar en toegankelijk zou zijn vóór men de handelingen stelt, waarop dat recht moet worden toegepast, maar garandeert niet dat feiten altijd op dezelfde manier en met dezelfde uitkomst zullen worden beoordeeld.

Het Hof van Cassatie heeft nu het arrest van het hof te Brussel van 9 september 2014 verbroken (Cass. 26 februari 2016, nog niet gepubliceerd).

Het Hof vertrekt vanuit artikel 1, 1 van het Eerste aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden : iedere natuurlijke of rechtspersoon heeft recht op het ongestoord genot van zijn eigendom; aan niemand zal zijn eigendom worden ontnomen behalve in het algemeen belang en onder de voorwaarden voorzien in de wet en in de algemene beginselen van internationaal recht. Door te bepalen dat de voorgaande bepalingen op geen enkele wijze het recht aantasten, dat een Staat heeft om die wetten toe te passen, die hij noodzakelijk oordeelt om de betaling van belastingen of andere heffingen te verzekeren, eist artikel 1, 2 dat de inmenging van de openbare macht in het genot van het recht op eerbiediging van de eigendom, die de belasting uitmaakt, wettig zou zijn, d.w.z. dat zij zou berusten op rechtsnormen die voldoende toegankelijk, precies en voorzienbaar zijn in hun toepassing.

Vervolgens citeert het Hof de vaststellingen en beslissingen van het bestreden arrest.

* Het bestreden arrest heeft vastgesteld dat de taxatieambtenaar voor de aanslagjaren 2001 tot 2003 geoordeeld heeft dat de VZW moest worden onderworpen aan de vennootschapsbelasting, omdat zij zich bezighield met een permanente beroepswerkzaamheid die winstgevend was, terwijl hij bij de controles voor de aanslagjaren 1994 en 1995 geoordeeld had dat zij onderworpen was aan de rechtspersonenbelasting.

* Het bestreden arrest heeft overwogen dat de VZW omwille van die vroegere controles wettig kon geloven dat zij onder de rechtspersonenbelasting viel en niet onder de vennootschapsbelasting; dat de taxatieambtenaar die voor het verleden de voorheen door de Administratie ingenomen positie inzake onderwerping aan de rechtspersonenbelasting in vraag stelt, het principe aantast van de voorzienbaarheid van het op de VZW toepasselijke fiscale stelsel, wat een schending uitmaakt van het rechtszekerheidsbeginsel; dat niets toelaat vast te stellen dat de VZW zich eraan moest verwachten dat het administratieve standpunt omtrent de onderwerping aan de rechtspersonenbelasting weer in vraag zou worden gesteld, nu de Belgische Staat niet aantoonde dat de toestand van de VZW tijdens de betrokken belastbare tijdperken zou zijn veranderd in vergelijking met haar toestand bij de vorige controles.

Door deze overwegingen verantwoordt het bestreden arrest, dat niet vaststelt dat de betwiste aanslagen niet steunen op internrechtelijke normen die voldoende toegankelijk, precies en voorzienbaar zijn in hun toepassing, in de zin van het Verdrag (tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden), niet naar recht zijn beslissing om de aanslagen te vernietigen wegens schending van artikel 1 van het Eerste aanvullend Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Dit arrest van het Hof van Cassatie komt ons voor als volkomen correct. Zoals we reeds gezegd hebben, wil het rechtszekerheidsbeginsel dat het recht voorzienbaar en toegankelijk zou zijn vóór men de handelingen stelt, waarop dat recht moet worden toegepast (Arbitragehof 10 mei 2006, nr. 72/2006 B.8, *FJFN*° 2007/94; Arbitragehof 18 oktober 2006, nr. 152/2006, B.9, *FJFN*° 2008/58), maar garandeert het niet dat feiten altijd op dezelfde manier en met dezelfde uitkomst zullen worden beoordeeld, en al zeker niet wanneer die feiten van jaar tot jaar anders (kunnen) zijn. Dat laatste is een kwestie van algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waarin de rechtszekerheid eveneens een rol speelt, maar naar ons gevoelen toch op een andere manier (zie daarover onze bespreking van het bestreden arrest : [Fisc., nr. 1418 , p. 5](#)).

De vraag naar de onderwerping van een VZW aan de rechtspersonenbelasting of de vennootschapsbelasting is en blijft een feitenkwestie, die van jaar tot jaar moet kunnen worden beoordeeld.